ชื่อโครงการวิจัย การแยกแบคทีเรียที่มีประโยชน์จากข้าวบูดและการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อ ต้าน

แบคทีเรียก่อโรคฝีหนอง : กรณีศึกษาในสแตปฟิลโลค็อกคัส ออเรียส

ผู้เขียน นาย มณฑล เลิศคณาวนิชกุล

นางสาว กิ่งกาญจน์ บรรลือพืช นางสาวทัตติยา ละอองแก้ว นางสาวกาญจนา พลายด้วง

สถานที่ทำงาน สำนักวิชาสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

บทคัดย่อ

เนื่องจากตำรับยาสมุน<mark>ไพรตำ</mark>รับที<mark>่ 5 เป็</mark>นยาพอกสำหรับรักษาโรค<mark>ฝีห</mark>นองมีข้าวบูดมาเป็น ส่วนผสม ซึ่งในข้าวบุดมีทั้งแบคที<mark>เรียที่</mark>มีประโยชน์และโทษ การศึกษาครั้งนี้มีวั<mark>ตถุ</mark>ประสงค์เพื่อการ ตรวจหาแบคทีเรียก่อโทษและคัดแยกแบคทีเรียที่มีประโยชน์และการนำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของ แผ่นฟิล์มเพื่อต้านแบคทีเรียก่อโรคฝีหนอง โดยนำตัวอย่าง<mark>ข้าวบูดปริมาณ 2</mark>5 กรัม เจือจางใน 0.85 เปอร์เซนต์ โซเดียมคลอไรด์ แล้วทำการเจือจางแบบ 10 เท่าต่อเนื่องตามล<mark>ำ</mark>ดับ ตรวจหาแบคทีเรียก่อ โรคโดยการนำข้าวบูดที่เจือจางแล้วถ่ายลงในชุดทดสอบนิสซู คอมแพค ดราย พบแบคทีเรียก่อโทษ ได้แก่ Salmonella spp., Staphylococcus aureus, Yeast และ Mold ซึ่งบ่งชี้ถึงอันตรายที่อาจ เกิดขึ้นได้จากการนำข้าวบุดและส่วนผสมของตำรับยาสมุนไพรตำรับที่ 5 มาใช้งานโดยตรง จึงทำการ คัดแยกและเพาะเลี้ยงแบคทีเรียที่มีประโยชน์จากข้าวบูดและส่วนผสมสมุนไพรตำรับที่ 5 และได้ แบคทีเรียที่มีลักษณะของโคโลนีแตกต่างกัน 7 แบบ ได้แก่ โคโลนีขาวด้าน ขาวทึบแสง ขาวเมือก เหลืองแผ่ เหลืองใส ขาวใส (ปูนขาว) และขาวมียอดย้อย (ปูนขาว) ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง คือ 2, 0.5, 1, 1, 1 และ 2.5 ตามลำดับ จากนั้นทดสอบฤทธิ์ต้านการเจริญของเชื้อดัชนี โดยใช้วิธี Cross streak พบว่าแบคทีเรียที่มีฤทธิ์ คือ โคโลนีขาวใส ซึ่งคัดแยกได้จากปูนขาว และเมื่อนำไปทดสอบต่อ ด้วยวิธี Agar well diffusion พบว่าสารที่เชื้อสร้างมีฤทธิ์ในวันที่ 5 และ 8 จากผลการยืนยันจีนัส และสปีชีส์ ทำการตรวจหาสารชีวโมเลกุลโดยใช้วิธี Matrix-assisted laser desorption/ionization time of flight mass spectrometry (MALDI-TOF MS) สามารถระบุได้ว่า *Brevibacillus agri* หรือ Brevibacillus parabrevis เป็นเชื้อที่พบได้ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม เช่น อากาศ น้ำ และการบูด ของข้าวเกิดจากเชื้อที่มีทั่วไปในอากาศ ซึ่งอาจเป็นชนิดเดียวเชื้อข้างต้น แต่ในการทดสอบครั้งนี้ไม่ สามารถคัดแยกเชื้อดังกล่าวออกมาจากข้าวบูดได้ เมื่อทราบฤทธิ์แล้วนำไปประยุกต์ใช้เป็นส่วนผสม ของแผ่นฟิล์มแล้วนำมาทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อดัชนีอีกครั้ง พบว่าโซนใสยับยั้งเชื้อดัชนีของแผ่นฟิล์มจาก น้ำเลี้ยงเชื้อและแผ่นฟิล์มควบคุมผลลบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Title The Isolation of Beneficial Bacteria from Spoiled Rice and Its

Application to Inhibit Pus-forming Bacteria: In Case of

Staphylococcus aureus

Authors Mister Monthon Lertcanawanichakul

Miss Kinggan Bunluepuet
Miss Thattiya La-ongkaew
Miss Kanchana Plaiduang

Affiliation School of Allied Health Sciences, Walailak University

Abstract

Recipe5 contain spoiled rice as some ingredients, which in spoiled rice contain both beneficial and harmful. The objective of this study is to detect pathogenic bacteria and isolate the beneficial bacteria then applicate to Inhibit Pus-Forming Bacteria. Dilute 25 g. of spoiled rice sample in 0.85 % NaCl. (10-fold dilution). Pathogenic bacteria were detected by transfer the diluted spoiled rice sample into Nissue Compact Dry kit, found the pathogenic bacteria include Salmonella spp., Staphylococcus aureus, Yeast and Mold. It indicates the danger from use the spoiled rice as ingredients in recipe 5 directly. Therefore, Isolate specifically the beneficial bacteria from the spoiled rice and recipe5 and found bacteria with the characteristics of 7 different colonies were white and drying colonies, white and opaque colonies, white and mucoid colonies, yellow and flat colonies, yellow and clear colonies, white and clear colonies and white and swag colonies with a diameter of 2, 0.5, 1, 1, 1 and 2.5 respectively. Then use Cross streak method to test inhibition grow of S. aureus, found that the white and small colonies (isolated from slaked lime) can inhibit this bacteria. And when tested with Agar well diffusion method it was found that the active bacteria were white with colorless colonies which were isolated from spoiled rice. After further testing with Agar well diffusion method, it was found that the active substances were active on days 5 and 8. From the results of confirming genus and species to detect biomolecules using Matrix-assisted laser desorption / ionization time of flight mass spectrometry (MALDI-TOF MS) that can determine whether *Brevibacillus agri* or Brevibacillus parabrevis is common in the environment such as air and water. And the spoilage of the rice caused by the germs that are common in the air which may be the same type of infection above. But in this test it was not able to separate the aforementioned from spoiled rice. When the activity was known, it was applied as a mixture of the film pad and the anti-bacterial activity index was tested again. It was